

Termin i miejsce

Termin:

czwartek, Grudzień 5, 2019 do wtorek, luty 23, 2021

Miejscowość:

Bydgoszcz

Numer budynku:

2

Kod pocztowy:

85-112

Przedrostek adresu:

ul

Nazwa ulicy/alei/placu:

Mennica

Kategoria wydarzenia:

Wystawy

Opis wydarzenia:

Wystawa Idą Gody, Boże Narodzenie w zwyczajach i sztuce ludowej ukazuje, jak w tradycji ludowej obchodzono najpiękniejsze święta, jakimi jest Boże Narodzenie. Ekspozycja składa się z dwóch członów: zaaranżowanej izby kujawskiej oraz pokazu szopek ludowych. Zwyczaje i wierzenia ludowe przedstawiono z wykorzystaniem mebli i przedmiotów codziennego użytku, z zastosowaniem wielobarwnych, tradycyjnych form zdobnictwa w zaaranżowanym wnętrzu paradnie przystrojonej izby kujawskiej z przełomu XIX i XX wieku. Na Kujawach, podobnie jak w innych regionach Polski, świątecznie przyozdobiony dom był miejscem ważnych obrzędów i zwyczajów magicznych mających zapewnić zdrowie, urodzaj i dostatek. W rogu izby stawiano snop niemłóconego zboża, na podłodze rozsypywano słomę. Po wieczery wigilijnej gospodarze wróżyli o obfitości przyszłych plonów, podrzucając kłosa wyciągnięte ze snopa. W centralnym miejscu izby, przykryty białym obrusem, znajdował się stół z potrawami: zupą z suszonych grzybów i śliwek, kluskami z makiem, śledziami, jagłami, fasolą na sypko. Nad stołem wieszano podłóżniczkę – małą sosenkę, przystrojoną jabłkami, orzechami, ozdobami z opłatka. Podłóżniki miały chronić ludzi i zwierzęta przed chorobami, zapewniać obfite plony, dobrobyt i zgodę w rodzinie, a dziewczętom na wydaniu powodzenie w miłości i szczęśliwe zamążpójście. W czasie badań etnograficznych we wsiach kujawskich odkryto też stary zwyczaj zdobienia przed świętami wnętrza izby, a także przestrzeni przed domem. Było to sypanie czystym, drobnym, żółtym piaskiem wzorów geometrycznych i kwiatowych. W zaaranżowanej izbie dywan z piasku usypała Zofia Szmajda-Mierzwicka - 98 letnia artystka ludowa z Gajówki pod Kowalem. Druga część ekspozycji ukazuje walory artystyczne, bogactwo form i materiałów szopek bożonarodzeniowych, wykonanych w ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat przez najbardziej cenionych artystów Pałuk, Kujaw, Kaszub oraz Krajny. Szopka ludowa wywodzi się z wielofigurowych scen, przedstawiających narodziny Chrystusa, ustawianych okresowo w kościołach katolickich od czasów średniowiecza. Przenośne jasełka rozpowszechniły się na polskich wsiach i w miastach w XIX wieku. W okresie świąt Bożego Narodzenia chodzili z nimi kolędnicy pełniący, rolę aktorów, ożywiających figurki. Zasadniczemu przedstawieniu, które wzbogacane było scenkami rodzajowymi o charakterze

lokalnym, towarzyszyło śpiewanie kolęd. Każde widowisko kończyło się składaniem życzeń pomyślności i dobrobytu domownikom. Kolędowanie z szopką było na Kujawach bardzo rozpowszechnione. Mimo dużej popularności tego zwyczaju stopień zachowania szopek kolędniczych w zbiorach muzealnych jest niewielki. Prezentowana na wystawie pochodzi ze zbiorów Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. Z czasem szopka stawała się coraz rzadziej rekwizytem grupy kolędniczej. Ustawiano ją w mieszkaniach obok choinki, służyła do adoracji i kontemplacji przez wiernych tajemnicy Bożego Narodzenia. Znacznie więcej uwagi zaczęto poświęcać jej stronie estetycznej. W tej formie tradycja wykonywania szopek dotrwała do dzisiaj. Są one głównie dziełami ludowych rzeźbiarzy. Na wystawie zaprezentowano kilkanaście szopek, a także płaskorzeźby, rzeźby i obrazy o tematyce bożonarodzeniowej ze zbiorów bydgoskiego muzeum. Godna uwagi jest szopka Józefa Skawińskiego z Siedlecza, zrobiona z 3000 sklinowanych drewnianych elementów. Władysława Adryanowa z Kruchowa ulepiła szopkowe postacie z gliny i pokryła je barwną polichromią. Zachwyca scenka bożonarodzeniowa Antoniego Chynka z Gniewkowa, który wyrzeźbił swoją pracę w wieku stu lat. Na ekspozycji można także zobaczyć atrybuty kolędnicze oraz nieodzowny element przystroju dzisiejszego świątecznego wnętrza – choinkę z darami w postaci zabawek wykonanych przez współczesnych ludowych rzeźbiarzy. Święta Bożego Narodzenia są szczególnie uroczyste obchodzone w polskich rodzinach. Choinka, szopka, śpiewane kolędy tworzą miłą każdemu sercu atmosferę. Ekspozycja kieruje myśli zwiedzających ku nadchodzącym świętom – wprowadzając nas w ich klimat.

Dodatkowe informacje o wydarzeniu:

Bilety:

Impreza biletowana

Cena biletu:

5

Strona internetowa wydarzenia:

<http://muzeum.bydgoszcz.pl/wystawy/id,275,0,0,Ida-Gody-Boze-Narodzenie-w-zwyczaj...> [1]

adres strony:

<http://rejestracja.kujawsko-pomorskie.travel/pl/wydarzenia/wystawa-wystawa-ida-gody-boze-narodzenie-w-zwyczajach-i-sztuce-ludowej#comment-0>

Odnosiniki

[1] <http://muzeum.bydgoszcz.pl/wystawy/id,275,0,0,Ida-Gody-Boze-Narodzenie-w-zwyczajach-i-sztuce-ludowej>